

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la recursul împotriva încheierii

în cauza penală privind învinuirea lui

Alexei Zgherea

(art. 264 alin. (4) Cod penal)

(Dosarul nr. 1r-arest-5/2025)

Nr. PIGD 1-22147371-01-1r/arest-10102025

Condițiile aplicării măsurii preventive privative de libertate de către curtea de apel; Încheierea de înlocuire a măsurii preventive cu arest preventiv a fost casată, deoarece nu se baza pe un demers scris al procurorului, nu a urmărit un scop prevăzut de art. 176 CPP și, chiar dacă un asemenea scop ar fi existat, nu a fost motivată convingător.

16 octombrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând cu participarea părților cererea de recurs înaintată de avocatul Vitali Covaliov, în interesele inculpatului, împotriva încheierii curții de apel privind aplicarea măsurii preventive,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Vladislav Gribincea, *Președinte,*

Ghenadie Eremciuc,

Alexandru Negru, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. Alexei Zgherea este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal (încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport). La 05 aprilie 2024, Judecătoria Cahul, sediul Central, l-a găsit vinovat pe Alexei Zgherea de comiterea infracțiunii incriminate și l-a condamnat la cinci ani de închisoare și anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. El a fost obligat la plata cheltuielilor judiciare de 39.043 de lei. Prin sentință a fost aplicată obligarea inculpatului de a nu părăsi țara.

2. Sentința a fost contestată avocatul Vitali Covaliov în interesele inculpatului. La 01 octombrie 2025, în ședință de judecată, procurorul Dumitru Calendari a solicitat verbal instanței de judecată înlocuirea măsurii preventive aplicate inculpatului, din obligarea de a nu părăsi țara, în arest preventiv. El a invocat că această măsură este necesară pentru buna desfășurare a procesului, întrucât inculpatul nu se prezintă la ședințele de judecată și, în pofida măsurii preventive, a părăsit Republica Moldova. Procurorul Calendari de asemenea a susținut că examinarea cauzei în lipsa inculpatului nu este posibilă.

3. La 01 octombrie 2025, Curtea de Apel Sud, sediul Cahul, a admis propunerea procurorului și a dispus anunțarea în căutare a lui Alexei Zgherea și a înlocuit măsura preventivă aplicată lui Alexei Zgherea din obligarea de a nu părăsi țara în arest la domiciliu pe un termen de 30 de zile. Instanța a înlocuit măsura preventivă deoarece acesta s-a eschivat intenționat de la judecată, părăsind țara fără a informa instanța și încălcând obligația de a nu părăsi Republica Moldova. Prin neprezentarea la ședințele de apel, inculpatul a tergiversat procesul și a demonstrat că măsura anterioară nu mai este eficientă. Din aceste motive, instanța a constatat existența riscului de ascundere și a dispus arestul la domiciliu, considerând această măsură proporțională, având în vedere condamnarea acestuia la cinci ani de închisoare. Următoarea ședință a fost programată pentru 04 decembrie 2025.

4. La 02 octombrie 2025, avocatul Vitali Covaliov, în interesele inculpatului, a declarat recurs în care solicită casarea încheierii menționate în paragraful precedent. El invocă că procurorul nu a prezentat un demers scris și motivat,

contrar art. 176 și 185 Cod de procedură penală, care să indice probele ce justifică înlocuirea măsurii preventive. Demersul procurorului a fost verbal, fără respectarea condițiilor procedurale privind comunicarea prealabilă a materialelor către apărare, prevăzute de Hotărârea Plenului CSJ [nr. 1, din 15 aprilie 2013](#). Nu au fost invocate și probate riscurile legale privind ascunderea de la justiție, influențarea martorilor sau împiedicarea aflării adevărului, astfel cum cere legea pentru aplicarea unei măsuri mai aspre. Arestul preventiv este o măsură excepțională ce poate fi dispusă doar atunci când alte măsuri neprivative de libertate nu sunt suficiente pentru a elimina riscurile procesuale, iar în cazul lui Zgherea nu s-a demonstrat necesitatea unei asemenea măsuri. Prin urmare, încheierea și mandatul judecătoresc sunt nefondate și pasibile de casare, întrucât măsura preventivă a arestului la domiciliu a fost dispusă fără temeiuri legale, fără probe și fără existența riscurilor prevăzute de art. 176 Cod de procedură penală.

5. La 10 octombrie 2025, recursul a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție. Părțile au fost convocate în ședință pentru 16 octombrie 2025. Avocatul Vitali Covalioy, contactat telefonic, a fost informat despre data examinării cauzei, însă a comunicat imposibilitatea de a se prezenta la ședința de judecată, comunicând că va depune o cerere de examinarea a cauzei în lipsa acestuia și o altă cerere de examinare a cauzei în lipsa inculpatului.

6. În ședința din 16 octombrie 2025, s-au prezentat avocatul inculpatului, Aurel Malairău (din oficiu), care a acționat în baza mandatului avocațial din 16 octombrie 2025, și Procurorul în Secția judiciar penală a Procuraturii Generale, Cătălin Scutelnic. Inculpatul nu a fost prezent în ședință.

7. Avocatul a susținut recursul, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii Curții de Apel Sud din 01 octombrie 2025 și respingerea demersului de arestare. Procurorul în Secția judiciar penală a Procuraturii Generale, Cătălin Scutelnic, a susținut că aplicarea arestului la domiciliu a fost nejustificată. Potrivit acestuia, instanța ar fi putut examina cauza în lipsa inculpatului, iar dispunerea măsurii preventive a depășit limitele art. 321 Cod de procedură penală. De asemenea, el a invocat că situația inculpatului nu putea fi agravată în propriul apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

8. Art. 176 alin. (1) Cod de procedură penală prevede:

„(1) Măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror, din oficiu ori la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile, susținute prin probe, de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să exercite presiune asupra martorilor, să nimicească sau să deterioreze mijloacele de probă sau să împiedice într-un alt mod stabilirea adevărului în procesul penal, să săvârșească alte infracțiuni ori că punerea în libertate a

acestui va cauza dezordine publică. De asemenea, ele pot fi aplicate de către instanță pentru asigurarea executării sentinței.”

9. Art. 185 alin. (3) Cod de procedură penală prevede:

„(3) La soluționarea chestiunii privind arestarea preventivă, judecătorul de instrucție sau instanța de judecată are obligația să examineze prioritar oportunitatea aplicării altor măsuri preventive, neprivative de libertate, apoi a celor alternative arestului preventiv, și să respingă demersul privind aplicarea arestării preventive atunci când acesta nu este motivat suficient sau dacă motivele invocate nu sînt susținute prin probe care confirmă temeiurile rezonabile de aplicare.”

10. Art. 312 alin. (5) Cod de procedură penală prevede:

„(5) În urma controlului judiciar efectuat, instanța de recurs pronunță una din următoarele decizii:

1) admite recursul prin:

a) anularea măsurii preventive dispuse de judecătorul de instrucție sau anularea prelungirii duratei acesteia și, dacă este cazul, eliberarea persoanei de sub arest;

b) aplicarea măsurii preventive respective care a fost respinsă de judecătorul de instrucție, cu eliberarea mandatului de arestare ori de prelungire a arestării, sau aplicarea unei alte măsuri preventive, la alegerea instanței de recurs, însă nu mai aspră decît cea solicitată în demersul procurorului, sau cu prelungirea duratei măsurii respective;”

11. Art. 321 alin. (5) Cod de procedură penală prevede:

„(5) Instanța, în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului, cu darea în consemn la frontieră, și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare. Încheierea privind anunțarea inculpatului în căutare se execută de către organele afacerilor interne.”

12. Art. 329 alin. (1) Cod de procedură penală prevede:

„(1) La judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultând opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului.

(2) În cazul aplicării arestării preventive, hotărîrea instanței poate fi atacată, în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară cu recurs, care se va judeca conform prevederilor art. 311 și 312, care se aplică în mod corespunzător. ...”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

13. Încheierea prin care a fost aplicată măsura preventivă a fost pronunțată la 01 octombrie 2025. Recursul a fost înaintat la 02 octombrie 2025. Prin urmare, recursul a fost depus în termen.

14. Prin încheierea contestată, inculpatul a fost anunțat în căutare și, concomitent, acestuia i-a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest la domiciliu. Recursul avocatului se referă doar la aplicarea față de inculpat a arestului la domiciliu.

15. Completul constată că pe rolul Curții de Apel Sud se află spre examinare în ordine de apel cauza penală de învinuire a lui Alexei Zgherea. În această cauză penală au fost fixate cinci ședințe de judecată. Trei dintre care au fost amânate pe motiv că inculpatul nu se prezenta în ședință, fapt ce, potrivit instanței de apel, a dus la tergiversarea examinării cauzei.

16. O persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să fie întotdeauna liberă în cursul procedurii, cu excepția cazului când statul poate dovedi că există motive „relevante și suficiente” care să justifice detenția continuă a persoanei (hot. CtEDO [Yağci și Sargin v. Turcia](#), 1995, § 52). Justificarea pentru orice perioadă de detenție, indiferent de cât e de scurtă, trebuie să fie, în mod convingător, demonstrată de autorități (hotărârea CtEDO [Sarban c. Moldovei](#), 2005, § 97).

17. Arestarea preventivă poate fi dispusă doar dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: a) legislația procesual-penală permite aplicarea acestor măsuri; b) există o bănuială rezonabilă că persoana a comis infracțiunea de care este acuzată; c) există riscurile prevăzute de art. 176 Codul de procedură penală care justifică aplicarea arestului și d) alte măsuri preventive mai puțin severe nu pot înlătura riscurile menționate la lit. c) ([hotărârea Plenului CSJ nr. 1/2023](#), pct. 2). Aceleași reguli se aplică și față de arestarea la domiciliu.

18. La solicitarea aplicării arestului la domiciliu, procurorul, în conformitate cu art. 308 Cod de procedură penală, urmează să depună un demers în scris și motivat, ceea ce în această cauză nu s-a realizat (*mutatis mutandis* încheierea nr. [1r-arest-4/2025](#), § 17). Lipsa formei scrise îngreunează sarcina instanței de judecată de a verifica temeinicia și proporționalitatea măsurii preventive.

19. Buna desfășurare a procesului penal nu este un scop legitim prevăzut de art. 176 alin. (1) Cod de procedură penală. Deși a invocat că inculpatul s-a eschivat intenționat de la judecată, instanța de apel nu a explicat convingător de ce arestarea la domiciliu este o măsură justificată. Inculpatul este asistat de avocat și mereu poate refuza să facă declarații, iar refuzul de a face declarații nu poate fi o justificare pentru arestare. Instanța are are pârghii legale pentru a continua procesul dacă inculpatul nu se prezintă la ședință. Acestea sunt prevăzute de art. 321 alin. (5) și (6) Cod de procedură penală. În acest caz procesul continuă în lipsa inculpatului.

20. Ipotetic, art. 321 alin. (5) Cod de procedură penală ar putea admite arestarea preventivă a inculpatului care nu se prezintă la ședințele de judecată ale curții de apel, însă în situații limitate. Acestea ar putea fi cazurile în care declarațiile acestuia făcute în instanța de judecată sunt determinante pentru

soluționarea corectă a cauzei. Asemenea argumente nu au fost invocate în decizia instanței de apel.

21. Completul de asemenea notează că, potrivit materialelor dosarului, obligațiunea de a nu părăsi țara a fost aplicată inculpatului la 05 aprilie 2024, prin sentința Judecătorei Cahul. La 01 octombrie 2025, Curtea de Apel Sud, sediul Cahul, a admis propunerea procurorului, a înlocuit măsura preventivă din obligațiunea de nepărăsire a țării în arest la domiciliu pentru 30 de zile, motivând că acesta s-a eschivat intenționat de la judecată, părăsind țara fără a informa instanța. Din informațiile anexate la dosar (f.d. 55) rezultă că inculpatul a părăsit Republica Moldova la 29 martie 2024, înainte de pronunțarea sentinței și aplicarea obligațiunii de a nu părăsi țara. În asemenea circumstanțe, plecarea inculpatului din țară nu poate fi considerată o încălcare a acestei obligațiuni.

22. Instanța mai este de opinie că arestarea la domiciliu aplicată de curtea de apel, față de o persoană care a plecat din țară și nu a încălcat alte obligațiuni impuse de instanța de judecată, nu poate fi o măsură proporțională. Instanța nu a solicitat inculpatului revenirea în țară și nici nu a fost solicitată căutarea internațională a acestuia. Examinarea cauzei de către curtea de apel urmează a fi efectuată în termeni proximi, iar curtea de apel cunoștea deja că inculpatul nu se află în țară. În cazul menținerii sentinței de condamnare, aceasta urmează a fi pusă în executare imediat după adoptarea decizia instanței de apel. În cazul achitării sau aplicării de către curtea de apel a unei pedepse neprivative de libertate, arestarea la domiciliu decade de la sine.

23. În circumstanțele acestei cauze, arestarea la domiciliu al inculpatului este o măsură ilogică. Din aceste motive, în temeiul art. 312 alin. (5) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de avocatul Vitali Covaliov;

Casează încheierea Curții de Apel Sud din 01 octombrie 2025, în partea înlocuirii măsurii preventive aplicate lui Alexei Zgherea din obligația de nepărăsire a țării în arest la domiciliu, și respinge în această parte demersul procurorului.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Vladislav Gribincea

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Alexandru Negru